

वारंवार घडणाऱ्या आणखी काही दुर्घटना!

मे २०१६

युनायटेड स्टेट्स केमिकल सेफ्टी बोर्डच्या अंतिम अहवालातील चित्रफीतीमधून टिपलेली पश्चिम टेक्सासमधील स्फोटाची छायाचित्रे

२९ जानेवारी २०१६ रोजी युनायटेड स्टेट्स केमिकल सेफ्टी बोर्डने १७ एप्रिल २०१३ रोजी पश्चिम टेक्सासमधील एका कृषिरसायन साठा केंद्रावर झालेल्या स्फोटासंबंधीचा अहवाल व एक ॲनिमेशन चित्रफीत प्रसिध्द केली. या स्फोटामुळे १५ माणसे दगावली, २६० पेक्षा जास्त माणसे जखमी झाली, संपूर्ण कारखाना उध्वस्त झाला आणि ही पडझड आसपासच्या परीसरातही पसरली.

काही दिवसांनंतर ५ फेब्रुवारी २०१६ रोजी चीनच्या सरकारने १२ ऑगस्ट २०१५ रोजी चीनमधील तियांजिन मधील रसायन गोदामात झालेल्या स्फोटाचा अहवाल प्रसिध्द केला. त्या स्फोटाची परिणती १७० जणांचा मृत्यू ७०० जणांना दुखापती व लाखो डॉलर्सच्या आर्थिक नुकसान होण्यात झाली.

या दोन्ही घटना गोदामांमध्ये घडल्या जेथे अमोनियम नायट्रेट हे एक सामान्य खत अन्य अनेक रसायनांबरोबर साठवले होते. दोन्ही घटनांमध्ये आग लागली होती ज्यात अमोनियम नायट्रेट उच्च तापमानाला सामोरे गेले. रसायन सुरक्षा मंडळाचा अहवाल नमूद करतो की अमोनियम नायट्रेट आगीच्या वेळी तीन मुख्य धोके प्रदर्शित करते: अनियंत्रित आग, विषारी वायूंच्या उत्सर्जनासह विघटन आणि स्फोट.

हे आपणास माहित काय?

- रासायनिक सुरक्षा मंडळाने प्रसिध्द केलेल्या पश्चिम टेक्सासमधील स्फोटासंबंधीच्या अहवालात सन १९९६ पासूनच्या अमोनियम नायट्रेटचा अंतर्भाव असलेल्या ३२ स्फोटांचा उल्लेख केला (यात २०१५ च्या तियांजिन, चीनच्या स्फोटाचा समावेश आहे). या स्फोटांमुळे १५०० लोक मृत्यूमुखी पडले व हजारो जखमी झाले.
- रासायनिक सुरक्षा मंडळाच्या अमोनियम नायट्रेटच्या स्फोटांच्या यादीत टेक्सास शहरातील ग्रॅडकॅम्प या जहाजावरील एप्रिल १६, १९४७ च्या स्फोटाचा समावेश आहे ज्यात ५०० लोक मृत्यूमुखी पडले आणि ३०० लोक जखमी झाले. ही घटना अमेरिकेच्या इतिहासातील सर्वात प्राणघातक औद्योगिक दुर्घटना म्हटली जाते.

आपण काय करू शकता?

- तुम्ही तुमच्या कारखान्यात अमोनियम नायट्रेटचा वापर करीत नसाल आणि तुम्ही अशा प्रकारची विघातक रसायनेही वापरत नसाल. तथापि जर तुम्ही एखादे धोकादायक रसायन हाताळत असाल किंवा तुमची प्रक्रीया धोकादायक अवस्थेत चालत असेल तर तुमच्या कारखान्यातील रसायनांच्या किंवा प्रक्रीयांच्या अवस्थांबाबत घडलेल्या घटनांची माहिती तुम्ही घ्यायला हवी.
- तुमच्या कारखान्यात किंवा तुमच्यासारख्या इतर कारखान्यांत पूर्वी घडलेल्या घटनांची तुमच्या अभियंत्यांस, व्यवस्थापकांस किंवा जुन्या कर्मचाऱ्यांस माहिती विचारा. अशा घटना टाळण्यासाठी काय केले पाहिजे ते समजून घ्या.
- या संबंधीच्या पुर्वघटनांच्या उदाहरणांसाठी फेब्रुवारी २०१४ आणि फेब्रुवारी २०१६ च्या बीकॉनची आवृत्ती पहा.
- तुमच्या कारखान्यातील रसायने व प्रक्रीयांच्या बाबतीत घडलेल्या गतकाळातील घटनांच्या माहितीसाठी इंटरनेटवर शोध घ्या

इतिहासातून बोध घ्या म्हणजे त्याची पुनरावृत्ती होणार नाही!

AIChE © 2008. सर्व हक्क राखीव. अव्यावसायिक, शैक्षणिक हेतूसाठी वापरण्यास प्रोत्साहन आहे. तथापि CCPS शिवाय अन्य कोणासही पुनर्विक्रीसाठी वापर करण्यास सक्त मनाई आहे. संपर्क : ccps.beacon@aiiche.org किंवा 646&495&1371

हे बीकॉन सहसा अरेबिक, अफ्रीकन, चिनी, झेक, डॅनिश, डच, इंग्रजी, फ्रेंच, जर्मन, ग्रीक, गुजराती, हिब्रू, हिंदी, इटालियन, जपानी, कोरियन, मालय, मराठी, नॉर्वेजियन, पर्शियन, पोलिश, पोर्तुगीज, रोमानियन, रशियन, स्पॅनिश, स्वीडीश, तेलगू, थाई, तुर्की, आणि व्हीएतनामी इत्यादी भाशांमध्ये उपलब्ध आहे.